

Identifying the Dimensions and Indicators of Social Security (A Qualitative Research)

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors

Mahdi Abdi¹
Ali Rahmani Firouzjha^{2*}
Ali Asghar Abbasi Asfajir³

How to cite this article

Mahdi Abdi, Ali Rahmani Firouzjha, Ali Asghar Abbasi Asfajir, Identifying the Dimensions and Indicators of Social Security (A Qualitative Research), *Islamic Life Style*. 2023; 7:159-167.

1. PhD student, Sociology, Department of Political Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.
2. Department of Political Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran (Corresponding Author).
3. Department of Political Sociology, Babol Branch, Islamic Azad University, Babol, Iran.

* Correspondence:

Address:
Phone:
Email: arf1348@gmail.com

Article History

Received: 2023/03/26
Accepted: 2023/06/19

ABSTRACT

Purpose: Social security is one of the most important and effective variables in social life that effects on the health and quality of life. Therefore, the aim of this study was identifying the dimensions and components of social security.

Materials and Methods: This study in terms of purpose was applied and in terms of implementation method was qualitative. The research population was the employees working in the police force of Mazandaran province in 2019 year, which according to the principle of theoretical saturation number of 15 people of them after checking the inclusion criteria were selected by purposive sampling method. The research tool was a semi-structured interview, which its validity was confirmed by the methods of credibility, dependability, confirmability and transferability, and its reliability was obtained by the method of the coefficient of agreement between two coders of 0.88. Finally, the data were analyzed by content analysis method.

Findings: The findings showed that the social security had 14 dimensions and 65 indicators. In this structure, the dimensions were include life dimension (6 indicators), occupational dimension (6 indicators), financial dimension (6 indicators), political dimension (7 indicators), collective dimension (3 indicators), belief dimension (4 indicators), legal dimension (3 indicators), judicial dimension (6 indicators), moral dimension (5 indicators), navamis dimension (3 indicators), emotional dimension (4 indicators), intellectual dimension (3 indicators), cultural dimension (3 indicators) and economic dimension (6 index). Finally, the pattern of social security dimensions was drawn.

Conclusion: The results of this study in the field of dimensions and indicators of social security can be of great help to security specialists and planners in designing programs to improve and promote social security, which for this purpose, the conditions for the realization of the indicators of each dimension should be provided.

Keywords: Social Security, Belief, Moral, Cultural.

شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی (یک پژوهش کیفی)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۰۶
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۲۹
*نویسنده مسئول arf1348@gmail.com

مقدمه

مفهوم امنیت یکی از مفاهیم رایج، معمول و با استفاده زیاد در علم جامعه‌شناسی است که حیات انسان‌ها تا حد زیادی به آن بستگی دارد (۱). ایجاد و فراهم‌سازی امنیت در جامعه، اولویت اساسی برای همه کشورهاست و بررسی آماری پدیده زندان و جمعیت کیفری کشور ایران نشان می‌دهد که ایران از حیث میزان زندانیان در رتبه هشتم جهان قرار دارد و آمارها حاکی از افزایش جمعیت کیفری به شکل صعودی می‌باشد (۲). در جامعه، هیچ عنصری برای پیشرفت، توسعه و تکامل جامعه و شکوفایی استعدادها مهم‌تر از عنصر امنیت و آرامش نیست و توسعه اجتماعی و خلاقیت بدون امنیت امکان‌پذیر نخواهد بود. ناامنی اجتماعی یعنی موقعیت‌هایی که در آن گروه‌هایی احساس کنند که هویت آنها توسط برخی عوامل به خطر افتاده است (۳). نیاز به امنیت همواره یکی از بنیادی‌ترین نیازهای انسان در جامعه بود و امنیت یکی از شاخص‌های سلامت و کیفیت زندگی افراد محسوب می‌شود (۴). امنیت یکی از نیازهای مهم بشری پس از نیازهای فیزیولوژیک و یکی از شاخص‌های اصلی سلامت است و آسیب‌های اجتماعی باعث کاهش و افت امنیت اجتماعی می‌شود (۵). امنیت با ارزش‌های اجتماعی پیوند دارد و متخصصان علوم اجتماعی بر این باور هستند که اصلی‌ترین عامل تهدید جامعه و کاهش امنیت، کم‌رنگ‌شدن ارزش‌های مهم یک جامعه است (۶). امنیت یک مفهوم هنجاری است که با توسعه رفاه اجتماعی، رفاه عمومی و خیر همگانی معنا شده است و ملاک مناسبی برای هدایت اجتماعی یا گروه‌های مختلف موجود در جامعه می‌باشد (۷). امنیت در لغت به معنای نداشتن ترس و دلهره و رهایی از خطر، تهدید، آسیب و اضطراب است. بنابراین، امنیت وابسته به رهایی از ترس و تهدید و استفاده از فرصت جهت رشد و ارتقای سلامت روانشناختی می‌باشد (۸). امنیت به معنای آزادی و آرامش، عدم ترس از حمله و هجوم دیگران و برآورده‌شدن خواسته‌ها و نیازها در مسیر صحیح می‌باشد (۹). احساس امنیت به احساس رهایی انسان از اضطراب، بیم و خطر اطلاق می‌شود. در واقع، زمانی که فرد احساس کند در جامعه‌ای که زندگی می‌کند جان، مال، سلامتی و غیره وی را خطری تهدید نمی‌کند، می‌توان گفت که فرد دارای احساس امنیت است (۱۰). امنیت با استفاده از تدابیر و برنامه‌های لازم می‌تواند تضمین‌کننده و تأمین‌کننده زندگی مردم باشد و وجود امنیت به‌عنوان یک ویژگی مهم در زندگی سبب آسودگی خاطر می‌شود (۱۱). امنیت از مهم‌ترین اهداف و ارزش‌های اصولی پایدار یک جامعه است و مهم‌تر از وجود امنیت، احساس امنیت می‌باشد که سبب رشد و توسعه افراد، سازمان‌ها و جوامع می‌شود (۱۲). یکی از ابعاد امنیت، امنیت اجتماعی به معنای ایمن‌شدن، در امان ماندن، آسودگی و آرامش در جامعه یا محیط اجتماعی است (۱۳). در تعریفی دیگر، امنیت اجتماعی به معنای توانایی جامعه برای پاسداری از ارزش‌های بنیادین خود در برابر پیشامدها و تهدیدهای

مهدی عبیدی^۱

دانشجوی دکتری، جامعه‌شناسی، گروه جامعه‌شناسی سیاسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

علی رحمانی فیروزجاه^{۲*}

گروه جامعه‌شناسی سیاسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران (نویسنده مسئول).

علی اصغر عباسی اسفنجیر^۳

گروه جامعه‌شناسی سیاسی، واحد بابل، دانشگاه آزاد اسلامی، بابل، ایران.

چکیده

هدف: امنیت اجتماعی یکی از متغیرهای بسیار مهم و موثر در زندگی اجتماعی است که بر سلامت و کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارد. بنابراین، هدف این مطالعه شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی بود.

مواد و روش‌ها: این مطالعه از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا کیفی بود. جامعه پژوهش کارکنان شاغل در نیروی انتظامی استان مازندران در سال ۱۳۹۸ بودند که طبق اصل اشباع نظری تعداد ۱۵ نفر از آنها پس از بررسی ملاک‌های ورود به مطالعه با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ابزار پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود که روایی آن با روش‌های اعتبار‌پذیری، اعتماد‌پذیری، تاییدپذیری و انتقال‌پذیری تایید و پایایی آن با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۸ بدست آمد. در نهایت، داده‌ها با روش تحلیل محتوا تحلیل شدند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که امنیت اجتماعی ۱۴ بعد و ۶۵ شاخص داشت. در این سازه ابعاد شامل بعد جانی (۶ شاخص)، بعد شغلی (۶ شاخص)، بعد مالی (۶ شاخص)، بعد سیاسی (۷ شاخص)، بعد جمعی (۳ شاخص)، بعد اعتقادی (۴ شاخص)، بعد حقوقی (۳ شاخص)، بعد قضایی (۶ شاخص)، بعد اخلاقی (۵ شاخص)، بعد نوامیس (۳ شاخص)، بعد عاطفی (۴ شاخص)، بعد فکری (۳ شاخص)، بعد فرهنگی (۳ شاخص) و بعد اقتصادی (۶ شاخص) بود. در نهایت، الگوی ابعاد امنیت اجتماعی ترسیم شد.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه در زمینه ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی می‌تواند به متخصصان و برنامه‌ریزان امنیت در طراحی برنامه‌هایی برای بهبود و ارتقای امنیت اجتماعی کمک شایانی نماید که برای این منظور باید زمینه تحقق شاخص‌های هر یک از ابعاد را فراهم نمود.

کلید واژه‌ها: امنیت اجتماعی، اعتقادی، اخلاقی، فرهنگی.

ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که مهم‌ترین عوامل مرتبط با احساس امنیت اجتماعی به ترتیب شامل پایبندی به مذهب، اطلاع‌رسانی وسایل ارتباط جمعی، حمایت اجتماعی، وقوع جرم در منظر افراد، تحصیلات، قومیت، سن و رعایت نکات ایمنی بودند (۲۳).

امروزه پذیرفته شده که توسعه اجتماعی بدون احساس امنیت به‌ویژه امنیت اجتماعی امکان‌پذیر نیست. بنابراین، توجه به امنیت اجتماعی از نظر بسیاری از کارشناسان بسیار با اهمیت است و این امنیت از مهم‌ترین شاخص‌های کیفی زندگی در جوامع محسوب می‌شود. در نتیجه، انجام پژوهش درباره امنیت اجتماعی با هدف شناخت ابعاد مختلف آن و برنامه‌ریزی برای بهبود آن لازم و ضروری می‌باشد. چون که مشارکت فعال فرد در زندگی اجتماعی به‌واسطه مکانیسم‌های کنترل اجتماعی و جامعه‌پذیری هنجارها، ارزش‌ها و سنت‌ها موجب تأمین امنیت اجتماعی در جامعه می‌شود. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه پژوهش‌هایی درباره ابعاد امنیت اجتماعی انجام شده و جای چنین پژوهشی در نیروی انتظامی خالی به نظر می‌رسد و برنامه‌ریزان امنیت می‌توانند بر اساس این نتایج برنامه‌هایی برای بهبود و ارتقای امنیت اجتماعی طراحی و اجرا نمایند. امنیت اجتماعی یکی از متغیرهای بسیار مهم و موثر در زندگی اجتماعی است که بر سلامت و کیفیت زندگی تأثیر می‌گذارد. بنابراین، هدف این مطالعه شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی بود.

مواد و روش‌ها

از آنجایی که این پژوهش درصدد بوده تا به شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی در نیروی انتظامی بپردازد، از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه اجرا کیفی بود. جامعه پژوهش کارکنان شاغل در نیروی انتظامی استان مازندران در سال ۱۳۹۸ بودند که طبق اصل اشباع نظری تعداد ۱۵ نفر از آنها پس از بررسی ملاک‌های ورود به مطالعه با روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به مطالعه شامل حداقل تحصیلات کارشناسی ارشد، داشتن سابقه کار ۱۵ سال و بالاتر، تمایل جهت شرکت در پژوهش و داشتن اطلاعات کافی در زمینه امنیت اجتماعی بود. همچنین، مبنای تعیین حجم نمونه اصل اشباع نظری بود؛ یعنی اینکه نمونه‌گیری تا زمانی ادامه یافت که پژوهش از نظر یافته‌ها به اشباع رسید. لازم به ذکر است که در پژوهش حاضر اشباع نظری پس از مصاحبه با ۱۵ نفر اتفاق افتاد و بر همین اساس در جدول ۱، کد، جنسیت، سابقه کار، وضعیت تأهل و سطح تحصیلات مصاحبه‌شوندگان قابل مشاهده است.

واقعی و بالقوه است (۱۴). اصطلاح امنیت اجتماعی را اولین بار بوزان در سال ۱۹۹۱ استفاده کرد و مسائل آن را شامل تهدیداتی دانست که به هویت جامعه تعرض می‌کند. وی این امنیت را یکی از عناصر پیشرفت، تأمین و تضمین آزادی در جامعه و از جمله مقولات بسیار مهم و تاثیرگذار حیات بشری معرفی کرد که هر روز بر اهمیت آن افزوده می‌شود (۱۵). امنیت اجتماعی مفهومی پیچیده و چندبعدی است که به ویژگی‌هایی اشاره دارد که بر اساس آن افراد خود را عضوی از یک گروه یا جامعه می‌پندارند (۱۶). امنیت اجتماعی دارای ابعاد عینی و ذهنی است؛ به‌طوری که بعد عینی ناظر بر نرخ‌های جرم و بزهکاری است و بعد ذهنی آن ناظر بر پنداشت از امنیت می‌باشد. یعنی افراد تا چه میزان محیط و جامعه را برای خود امن ارزیابی می‌کنند (۱۷). تحقق امنیت اجتماعی در جوامع باعث ایجاد زمینه برای دستیابی به اهداف عالی به توسعه همه‌جانبه کشورها در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی می‌شود. همچنین، بررسی‌ها حاکی از آن است که پایه و اساس توسعه، امنیت می‌باشد و ناامنی همواره زمینه‌ساز پیدایش اختلال در نظام‌های مختلف اجتماع بوده است (۱۸).

پژوهش‌هایی کیفی درباره امنیت اجتماعی انجام شده و جای چنین پژوهشی در نیروی انتظامی خالی به نظر می‌رسد. از مهم‌ترین پژوهش‌های قبلی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد. روانشاد و همکاران (۱۴۰۱) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که عوامل موثر بر امنیت اجتماعی زنان در فضاهای شهری شامل سرمایه اجتماعی، نگرش به عملکرد پلیس، فعالیت‌های روزمره، بی‌نظمی‌های شهری، سبک زندگی، ارزش‌ها و نگرش‌های جنسیتی، حمایت اجتماعی، کنترل اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی بودند (۱۹). رضادوست و همکاران (۱۴۰۰) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که عوامل اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی شامل اعتماد اجتماعی، اوضاع فیزیکی- اجتماعی شهر، داشتن تجربه مستقیم یا غیرمستقیم از جرم و جنسیت بودند (۲۰). روشن‌فکر جورشری و همکاران (۱۴۰۰) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که عوامل موثر محیطی در ایجاد حس امنیت اجتماعی و کاهش جرم در مجتمع‌های مسکونی شامل امنیت فیزیکی، نظارت، ترس از جرم، قلمروپایی، مدیریت و نگهداری بودند (۲۱). بایاری و همکاران (۱۴۰۰) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که برای نقش شرکت‌های خدمات انتظامی در ایجاد احساس امنیت اجتماعی ۳ بعد فردی، گروهی و اجتماعی و ۷ مولفه مشارکت با انگیزه مادی، مشارکت با انگیزه معنوی، مشارکت در ارائه اطلاعات، مشارکت مشورتی، مشارکت تعاملی، مشارکت اجرایی و مشارکت خودجوش یا همگانی شناسایی شد (۲۲). حاتمی و همکاران (۱۳۹۴)

جدول ۱. کد، جنسیت، سابقه کار، وضعیت تأهل و سطح تحصیلات مصاحبه‌شوندگان

کد	جنسیت	سابقه کار	وضعیت تأهل	سطح تحصیلات
۱	مذکر	۱۵	مجرد	کارشناسی ارشد
۲	مذکر	۲۳	متأهل	کارشناسی ارشد
۳	مذکر	۲۴	متأهل	کارشناسی ارشد
۴	مذکر	۱۷	مجرد	کارشناسی ارشد
۵	مذکر	۱۵	مجرد	دکتری
۶	مذکر	۲۳	متأهل	کارشناسی ارشد
۷	مؤنث	۳۰	متأهل	دکتری
۸	مذکر	۲۶	متأهل	دکتری
۹	مذکر	۲۹	متأهل	دکتری
۱۰	مذکر	۲۸	متأهل	دکتری
۱۱	مذکر	۱۷	مجرد	کارشناسی ارشد
۱۲	مذکر	۲۵	متأهل	دکتری
۱۳	مذکر	۲۴	متأهل	دکتری
۱۴	مذکر	۲۵	متأهل	کارشناسی ارشد
۱۵	مؤنث	۱۵	متأهل	دکتری

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، بیشتر مصاحبه‌شوندگان مذکر (۸۶/۶۷ درصد)، متأهل (۷۳/۳۳ درصد) و دارای تحصیلات دکتری (۵۳/۳۳ درصد) بودند.

ابزار پژوهش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته بود که استفاده از روش مصاحبه این امکان را فراهم ساخت تا مصاحبه‌شوندگان ادراک‌ها و دیدگاه‌های خود را آزادانه بیان کنند و پژوهشگران به داده‌ها و یافته‌های غنی‌تر و عمیق‌تری دست یابند. مصاحبه‌ابزاری متداول برای جمع‌آوری اطلاعات از طریق تعامل مستقیم کلامی میان مصاحبه‌کننده و مصاحبه‌شونده است که می‌تواند به صورت فردی یا گروهی انجام شود که در این مطالعه از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته فردی استفاده شد. قبل از انجام مصاحبه و برای ایجاد ارتباط و نزدیک شدن بیشتر مصاحبه‌کننده و مصاحبه‌شونده، در همه مصاحبه‌ها ابتدا اقدام به روشن کردن ضرورت و اهداف خود کرد و این اطمینان را در مصاحبه‌شوندگان ایجاد نمود که اظهارات آنها محرمانه تلقی و هیچ نامی از آنها در نتایج ذکر نخواهد شد. سوال‌های این مصاحبه با کمک اساتید و مبانی نظری از قبل طراحی و بر حسب نیاز و برای دستیابی به درک عمیق از پدیده مورد مطالعه از سوال‌های کاوشی مانند می‌تواند بیشتر توضیح دهید یا وقتی می‌گویید ... منظور شما چیست؟ استفاده شد.

در پایان مصاحبه از مشارکت‌کننده خواسته شد که اگر صحبتی باقی‌مانده بیان نماید. برای ضبط مصاحبه از مصاحبه‌شوندگان اجازه گرفته شد و در صورت مخالفت آنان با ضبط صدا، نظرهای آنها یادداشت شد. طول مصاحبه ۴۵ تا ۱۲۰ دقیقه بود که با قرار قبلی و به صورت چهره به چهره انجام شد. لازم به ذکر است که روی مصاحبه‌ها با روش‌های اعتبارپذیری، اعتمادپذیری، تاییدپذیری و انتقال‌پذیری بررسی و تایید و پایایی آن با روش ضریب توافق بین دو کدگذار ۰/۸۸ بدست آمد. در نهایت، داده‌های حاصل از ضبط و یادداشت‌ها برای مصاحبه با کارکنان شاغل در نیروی انتظامی با روش تحلیل محتوا تحلیل شدند.

یافته‌ها

در این مطالعه برای شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی با ۱۵ نفر از کارکنان شاغل در نیروی انتظامی به صورت فردی مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد. بر همین اساس در جدول ۲، کد، ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی حاصل از مصاحبه قابل مشاهده است.

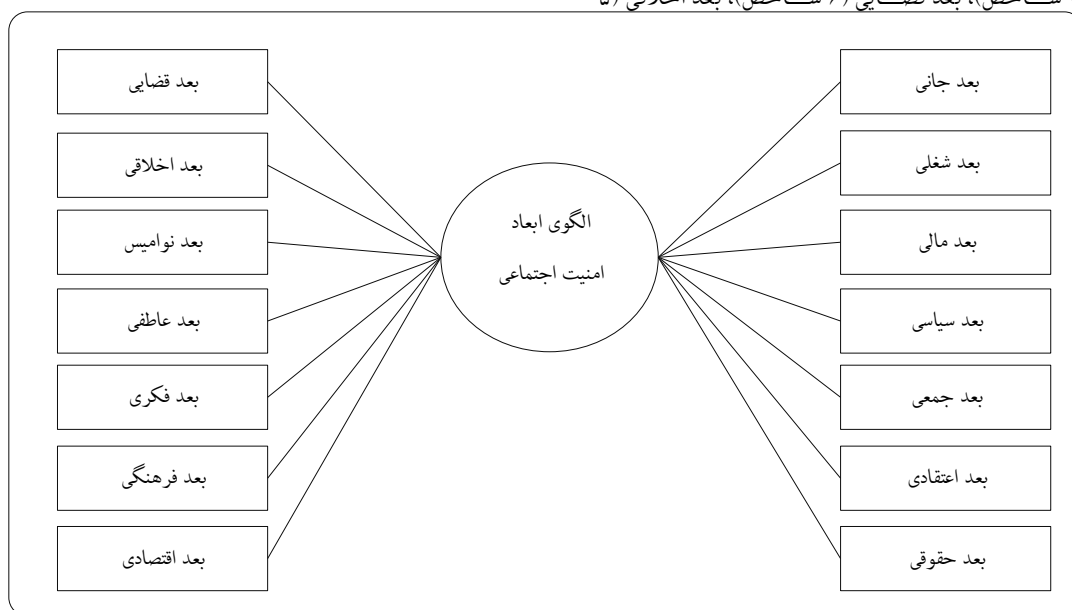
جدول ۲. ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی حاصل از مصاحبه

ابعاد	شاخص‌ها
۱. بعد جانی	۱. تردد به تنهایی در شب
	۲. راه رفتن به تنهایی در یک مسیر خلوت
	۳. رفتن و نشستن در پارک‌های حاشیه‌ای به تنهایی
	۴. کمک به سرنشینان اتومبیلی که در خیابان خراب‌شده
	۵. پذیرفتن خوراکی از فرد ناشناس
	۶. رانندگی در خیابان‌های خلوت
۲. بعد شغلی	۱. ایجاد جایگاه شغلی مناسب برای زنان
	۲. نداشتن نگرانی افراد برای تأمین آینده کاری خود
	۳. نداشتن نگرانی افراد برای تأمین آینده کاری فرزندان خود
	۴. اطمینان از ارتقاء شغلی
	۵. اطمینان از ثبات شغلی
	۶. آرامش خاطر در محل کار
۳. بعد مالی	۱. پارک کردن اتومبیل در خیابان به مدت طولانی
	۲. نداشتن نگرانی افراد برای از دست دادن جای زندگی
	۳. همراه داشتن پول نقد به مقدار زیاد
	۴. انجام معاملات مهم به تنهایی
	۵. نداشتن نگرانی افراد برای دست دادن مال
	۶. خالی گذاشتن منزل به مدت چند روز
۴. بعد سیاسی	۱. عضویت در احزاب و گروه‌های سیاسی
	۲. تشکیل تشکّل‌ها و گروه‌های اجتماعی-سیاسی
	۳. شرکت در جلسات سخنرانی فعالان سیاسی
	۴. پخش و توزیع نشریه منتقد دولت
	۵. هواداری از یک گروه سیاسی
	۶. ابراز عقاید و انتقاد نسبت به عملکرد دولت
	۷. استفاده از سایت‌ها و منابع اینترنتی برای کسب اطلاعات اجتماعی-سیاسی
۵. بعد جمعی	۱. امنیت داشتن افراد در رفت و آمدهای اجتماعی
	۲. سهولت در تعاملات با دیگر گروه‌ها و افراد (به‌ویژه مهاجران دائمی و فصلی)
	۳. احترام داشتن افراد در بین اقوام غیرهم‌شهری
۶. بعد اعتقادی	۱. میزان پیروی کردن از دستورات مذهبی
	۲. میزان باور به نیکوکاری
	۳. اجرای اعمال دینی مانند نماز، روزه، دعا و قرائت قرآن
	۴. شرکت در اعیاد و عزاداری‌های مذهبی
۷. بعد حقوقی	۱. برخورد با فساد در بین مسئولان ارشد دولتی
	۲. مبارزه با جرایم سازمان‌یافته
	۳. رعایت قانون و مقررات
۸. بعد قضایی	۱. قاطعیت نیروی انتظامی و قوه قضائیه در برخورد با مجرمان
	۲. افزایش حضور فیزیکی پلیس در طول شبانه‌روز
	۳. حضور به‌موقع و سریع فوریت‌های پلیسی ۱۱۰
	۴. برخورد با نزاع‌های خیابانی و اراذل و اوباش
	۵. برخورد مناسب با بی‌هنجاری‌های اجتماعی
	۶. تعامل و مشارکت مردم با پلیس برای حل مشکل
۹. بعد اخلاقی	۱. کاهش میزان رشوه در بین کارکنان

۲. کاهش میزان پارتی‌بازی در بین کارکنان	
۳. احترام به نظر مردم	
۴. میزان پایداری کارکنان سازمان به صداقت	
۵. احترام متقابل در محل کار	
۱. آسایش بصری و محیطی از دید زنان	۱۰. بعد نوامیس
۲. رضایت زنان از نوع صحبت کردن با آنان	
۳. رضایت زنان از چگونگی صحبت درباره آنها	
۱. اطمینان از اینکه دیگران ما را دوست دارند	۱۱. بعد عاطفی
۲. اطمینان از اینکه بودن و نبودن ما برای دیگران اهمیت دارد	
۳. سهیم بودن اطرافیان در شادی‌ها	
۴. کمک به رفع مشکلات در گرفتاری‌ها	۱۲. بعد فکری
۱. داشتن آرامش روحی و فکری نسبت به مسائل روزمره	
۲. نداشتن نگرانی فکری	
۳. اعتماد و اطمینان به آینده	۱۳. بعد فرهنگی
۱. حضور افراد در تشکلهای و انجمن‌های مذهبی، ادبی و هنری	
۲. تقویت فرهنگ عمومی	
۳. تبلیغات نسبت به وجود امنیت در شهر	۱۴. بعد اقتصادی
۱. کاهش نرخ بیکاری	
۲. افزایش رشد اقتصادی	
۳. رضایت اقتصادی	
۴. توزیع عادلانه ثروت و درآمد	
۵. کاهش فقر	
۶. کاهش نرخ تورم و گرانی	

شاخص)، بعد نوامیس (۳ شاخص)، بعد عاطفی (۴ شاخص)، بعد فکری (۳ شاخص)، بعد فرهنگی (۳ شاخص) و بعد اقتصادی (۶ شاخص) بود. با توجه به ابعاد شناسایی شده در شکل ۱، الگوی ابعاد امنیت اجتماعی حاصل از مصاحبه قابل مشاهده است.

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، امنیت اجتماعی ۱۴ بعد و ۶۵ شاخص داشت. در این سازه ابعاد شامل بعد جانی (۶ شاخص)، بعد شغلی (۶ شاخص)، بعد مالی (۶ شاخص)، بعد سیاسی (۷ شاخص)، بعد جمعی (۳ شاخص)، بعد اعتقادی (۴ شاخص)، بعد حقوقی (۳ شاخص)، بعد قضایی (۶ شاخص)، بعد اخلاقی (۵

شکل ۱. الگوی ابعاد امنیت اجتماعی حاصل از مصاحبه

نتیجه‌گیری

با توجه به نقش و اهمیت امنیت اجتماعی در رشد و توسعه جوامع، هدف این مطالعه شناسایی ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی بود.

یافته‌های این مطالعه نشان داد که امنیت اجتماعی از نظر کارکنان شاغل در نیروی انتظامی ۱۴ بعد و ۶۵ شاخص داشت. در این سازه ابعاد شامل بعد جانی (۶ شاخص)، بعد شغلی (۶ شاخص)، بعد مالی (۶ شاخص)، بعد سیاسی (۷ شاخص)، بعد جمعی (۳ شاخص)، بعد اعتقادی (۴ شاخص)، بعد حقوقی (۳ شاخص)، بعد قضایی (۶ شاخص)، بعد اخلاقی (۵ شاخص)، بعد نوامیس (۳ شاخص)، بعد عاطفی (۴ شاخص)، بعد فکری (۳ شاخص)، بعد فرهنگی (۳ شاخص) و بعد اقتصادی (۶ شاخص) بود. این یافته‌ها با یافته‌های مطالعه‌های روانشاد و همکاران (۱۹)، رضادوست و همکاران (۲۰)، روشن‌فکر جورشیری و همکاران (۲۱)، بایاری و همکاران (۲۲) و حاتمی و همکاران (۲۳) هم‌خوان و هم‌راستا بودند.

در تشریح این یافته‌های می‌توان استنباط کرد که در سال‌های اخیر، پلیس به دنبال رویکرد مشارکت‌محور در برقراری نظم و امنیت اجتماعی در شهرها بوده است و این موضوع را حداقل می‌توان در شعارهای پلیس مانند پلیس مشارکت‌محور در سطح شهر و ورودی‌های استان‌ها مشاهده است. این موضوع و نشانه‌های آن بیانگر تغییر دیدگاه پلیس در برقراری نظم و امنیت اجتماعی در جامعه است. اگر شهروندان در برقراری نظم و امنیت اجتماعی در جامعه مشارکت داشته باشند، فرآیند دسترسی نیروی انتظامی به اهداف از پیش تعیین‌شده تسهیل و تسریع می‌گردد. در سال‌های اخیر، پلیس در فرآیند گذار به پلیس جامعه‌محور به صورت‌های مختلفی به دنبال ارتقای وضعیت اجتماعی در دیدگاه شهروندان بوده و در این زمینه برای هر یک از ابعاد چهارده‌گانه امنیت اجتماعی شامل ابعاد جانی، شغلی، مالی، سیاسی، جمعی، اعتقادی، حقوقی، قضایی، اخلاقی، نوامیس، عاطفی، فکری، فرهنگی و اقتصادی اقدام‌های متعددی را انجام دادند. با این حال نظارت و مراقبت بر عملکرد پلیس از ضرورت‌های مهم برای ارتقای احساس امنیت اجتماعی است و گرچه اکثر نیروهای انتظامی در حال عمل متعهدانه به وظیفه خود یعنی برقراری امنیت اجتماعی در ابعاد و عرصه‌های مختلف هستند، لکن تخلف تعداد اندکی از آنها و بازنمایی آن در جامعه و رسانه‌های بیگانه می‌تواند نقش به‌سزایی در ارزیابی عملکرد ضعیف پلیس داشته باشد و باعث کاهش احساس امنیت اجتماعی شهروندان گردد.

این مطالعه با محدودیت خاصی مواجه نبود، اما از محدودیت‌های رایج می‌توان به حجم نمونه اندک، صرفاً کیفی بودن مطالعه و محدود شدن جامعه پژوهش به کارکنان شاغل در نیروی انتظامی استان مازندران اشاره کرد. بنابراین، در تعمیم نتایج باید محدودیت‌های ذکر شده لحاظ گردد. در نتیجه، انجام پژوهش‌های بیشتر در باره ابعاد امنیت اجتماعی با نمونه‌های بزرگ‌تر و کارکنان شاغل در نیروی انتظامی سایر استان‌ها پیشنهاد می‌شود. پیشنهاد پژوهشی دیگر ساخت ابزار سنجش امنیت اجتماعی و اجرای آن بر روی گروه‌های مختلف اعم از کارکنان نیروی انتظامی و شهروندان است تا بتوان بر اساس نتایج آنها وضعیت

موجود را به‌طور مناسبی ارزیابی و برای بهبود آنها برنامه‌هایی طراحی و اجرا کرد. نتایج این مطالعه در زمینه ابعاد و شاخص‌های امنیت اجتماعی می‌تواند به متخصصان و برنامه‌ریزان امنیت در طراحی برنامه‌هایی برای بهبود و ارتقای امنیت اجتماعی کمک شایانی نماید که برای این منظور باید زمینه تحقق شاخص‌های هر یک از ابعاد را فراهم نمود. همچنین، از آنجایی که پلیس مظهر نیروی قهرآمیز دولت و نظام سیاسی است که به نوبه خود حامی مردم و محافظ آنان است، نه تنها نگرش مردم نسبت به نظام سیاسی بر ارزیابی آنان از عملکرد پلیس تأثیرگذار می‌باشد، بلکه شیوه معرفی پلیس و نحوه بروز و ظهور این نیرو در فعالیت‌های اجتماعی به نوبه خود بر مشروعیت نظام سیاسی و نگرش نسبت به سایر نهادهای سیاسی تأثیرگذار است. بنابراین، با تمهید سازوکارهای لازم به‌ویژه از طریق بهبود چهارده بعد امنیت اجتماعی شناسایی‌شده در این مطالعه و شاخص‌های هر یک، چهره نیروی انتظامی از نیروی متکی بر اجبار بیش از پیش به نیروی یاریگر و مددکار شهروندان در زندگی اجتماعی تغییر یابد.

تقدیر و تشکر

در پایان، نویسندگان بر خود لازم می‌دانند که از همه کارکنان شاغل در نیروی انتظامی استان مازندران که ما را انجام هر چه بهتر این مطالعه یاری رساندند، تشکر نمایند.

References

1. Jones JB, Li Y. (2023). Social Security reform with heterogeneous mortality. *Review of Economic Dynamics*; 48: 320-344. doi: 10.1016/j.red.2022.06.003
2. Vahedi H, Eghbali A, Rezaei R, Rezaei N, Ghasemzadeh D. (2021). The effectiveness of life skills training using Jigsaw teaching model on anger control skill to promote social security in Tabriz prison. *Quarterly of Order & Security Guards*; 14(54): 211-234. doi: 10.22034/osra.2021.204442.1289
3. Dadmohammadi A, Shafiei E, Golshani AR. (2021). The impact of drug trafficking on citizens' social security with the mediating role of public policy-making. *Journal of Research Police Science*; 23(1): 1-33.
4. Caliendo FN, Gorry A, Slavov S. (2019). The cost of uncertainty about the timing of Social Security reform. *European Economic Review*; 118: 101-125. doi: 10.1016/j.eurocorev.2019.05.008

- Sciences; 122: 510-514. doi: 10.1016/j.sbspro.2014.01.1384
13. Fisker FY, Udholm N, Fuglsang M, Lundbye-Christensen S, Marshall NS, Bille J, et al. (2023). Risk of permanent social security benefits and overview of work participation among patients with obstructive sleep apnea. *Sleep Medicine*; 108: 16-21. doi:10.1016/j.sleep.2023.05.011
14. Li Q, Zhao Y, Li S, Zhang L. (2021). Spatial-temporal characteristics of the coupling coordination of social security and economic development in China during 2002–2018. *Regional Sustainability*; 2(2): 116-129. doi: 10.1016/j.regsus.2021.04.001
15. Tavili M, Sheidaei M, Mir Khalili SM, Darabi Sh. (2021). Analysis of the expediency of criminal prosecution with public order and social security. *Quarterly of Social and Studies Research in Iran*; 10(1): 79-116. doi: 10.22059/jisr.2021.310574.1127
16. Li S, Lin S. (2016). Population aging and China's social security reforms. *Journal of Policy Modeling*; 38(1): 65-95. doi: 10.1016/j.jpolmod.2015.10.001
17. Brendler P. (2023). Rising earnings inequality and optimal income tax and social security policies. *Journal of Monetary Economics*; 134: 35-52. doi: 10.1016/j.jmoneco.2022.10.004
18. Jones JB, Li Y. (2018). The effects of collecting income taxes on social security benefits. *Journal of Public Health*; 159: 128-145. doi: 10.1016/j.jpubeco.2018.01.004
19. Ravanshad A, Seyedi F, Yarmohammad Tousky M. (2022). A general model of women's social security in public spaces. *Cultural Studies & Communication*; 18(66): 269-296. doi: 10.22034/jcsc.2021.537273.2446
20. Rezadoost K, Zakavi E, Asgari E. (2021). Investigating social factors related to the feeling of social security (Case study);
5. Secemsky EA, Barrette E, Bockstedt L, Yeh RW. (2023). Assessment of the social security administration death master file for comparative analysis studies of peripheral vascular devices. *Value in Health*; 26(1): 55-59. doi: 10.1016/j.jval.2022.05.002
6. Le-Rong YU, Xiao-Yun LI. (2021). The effects of social security expenditure on reducing income inequality and rural poverty in China. *Journal of Integrative Agriculture*; 20(4): 1060-1067. doi: 10.1016/S2095-3119(20)63404-9
7. Ahmed J, Barber BM, Odean T. (2018). Made poorer by choice: Worker outcomes in social security vs. private retirement accounts. *Journal of Banking & Finance*; 92: 311-322. doi: 10.1016/j.jbankfin.2016.08.003
8. Bronshtein G, Scott J, Shoven JB, Slavov SN. (2020). Leaving big money on the table: Arbitrage opportunities in delaying social security. *The Quarterly Review of Economics and Finance*; 78: 261-272. doi: 10.1016/j.qref.2020.03.006
9. Delavande A, Rohwedder S. (2017). Changes in spending and labor supply in response to a Social Security benefit cut: Evidence from stated choice data. *The Journal of the Economics of Ageing*; 10: 34-50. doi: 10.1016/j.jeoa.2017.09.001
10. Gechert S, Paetz C, Villanueva P. (2021). The macroeconomic effects of social security contributions and benefits. *Journal of Monetary Economics*; 117: 571-584. doi: 10.1016/j.jmoneco.2020.03.012
11. Echeverri MTB, Abadia-Barrero CE, Palacios CG. (2017). Work-related illness, work-related accidents, and lack of social security in Colombia. *Social Science & Medicine*; 187: 118-125. doi: 10.1016/j.socscimed.2017.06.030
12. Izenkova A, Temirbekova Z. (2014). Innovation in the higher economy and finance education: Developing a new course of 'social security and pension provision. *Procedia – Social and Behavioral*

residents of district 2 of Ahvaz). *Entezam-e-Ejtemaei*; 13(2): 185-216.

21. Roshanfekar Jurshari S, Asadi Malek Jahan F, Molaei Hashjin N. (2021). Explaining the effective environmental factors in creating a sense of social security in residential complexes in Rasht. *Quarterly of New Attitudes in Human Geography*; 13(3): 668-687.

22. Bayari A, Heidarabadi A, Rahmani A. (2021). The role of law enforcement companies in creating a sense of social security (Case study of cities in Golestan province). *Quarterly of Order & Security Guards*; 14(55): 59-88. Doi: 10.22034/osra.2021.203941.1273

23. Hatami A, Ahmadi B, Esmaeli A. (2015). Factors associated with feelings of social security of citizens: A case study of women in Kermanshah. *Strategic Research on Social Problems in Iran*; 4(3): 103-121.